

ОКРЕМІ АСПЕКТИ СУДОВОГО ПРОВАДЖЕННЯ У СПРАВАХ ПРО АДМІНІСТРАТИВНІ ПРАВОПОРУШЕННЯ ЧЕРЕЗ ПРИЗМУ ПРАКТИКИ ЄСПЛ

CERTAIN ASPECTS OF JUDICIAL PROCEEDINGS IN CASES OF ADMINISTRATIVE OFFENSES THROUGH THE PRISM OF THE PRACTICE OF THE ECHR

Курило В.О., к.ю.н.,
суддя

Новобаварський районний суд міста Харкова

Статтю присвячено дослідженню проблемних питань правозастосування при розгляді справ про адміністративні правопорушення. У цій статті наведено аналіз деяких рішень Європейського суду з прав людини, в яких заявники посилалися на порушення нашою Державою конвенційних гарантій через відсутність сторони обвинувачення під час розгляду національними судами справ про адміністративні правопорушення. Встановлено, що Європейським судом з прав людини приймаються рішення у справах проти України, в яких констатовано порушення статті 6 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод (право на справедливий суд) при розгляді справ про адміністративні правопорушення.

Запропоновано законодавчі зміни щодо врегулювання прогалин адміністративного провадження, які не врегульовані або недостатнім чином врегульовані нормами чинного законодавства.

Так, запропоновано законодавче врегулювання низки процесуальних питань провадження у справах про адміністративні правопорушення, а саме: 1) запровадження участі під час судового розгляду представників сторони обвинувачення: участі прокурора та/або уповноваженого представника органу, від імені якого було порушено провадження у справі; 2) визначення процесуальних прав представників сторони обвинувачення, в тому числі надання їм права на апеляційне оскарження постанови місцевого суду, яка приймається за результатами розгляду справи про адміністративне правопорушення; 3) регламентація процесуальних наслідків неявки представника сторони обвинувачення у судові засідання у випадках, коли його участь є обов'язковою; 4) процесуальне врегулювання порядку вирішення відводу судді, секретаря судового засідання, прокурора, захисника, експерта чи перекладача; 5) порядок розподілу процесуальних витрат у справах про адміністративне правопорушення; 6) законодавче визначення поняття зловживання процесуальними правами учасниками судового провадження та їх представниками, а також врегулювання порядку та підстав застосування судом заходів процесуального примусу.

Ключові слова: адміністративна відповідальність, адміністративне правопорушення, провадження, провадження в справах про адміністративні правопорушення, сторона обвинувачення.

The article is devoted to the study of problematic issues of law enforcement when considering cases of administrative offenses. This article provides an analysis of some decisions of the European Court of Human Rights, in which the applicants referred to the violation by our State of the Convention guarantees due to the absence of the prosecution during the consideration of cases of administrative offenses by national courts. Legislative changes are proposed to address gaps in administrative proceedings that are not regulated or insufficiently regulated by the norms of current legislation. It has been established that the European Court of Human Rights makes decisions in cases against Ukraine, in which violations of Article 6 of the Convention for the Protection of Human Rights and Fundamental Freedoms (right to a fair trial) have been found when considering cases of administrative offenses.

Thus, a legislative regulation of a number of procedural issues of proceedings in cases of administrative offenses has been proposed, namely: 1) introduction of participation during the trial of representatives of the prosecution: participation of the prosecutor and/or an authorized representative of the body on whose behalf the proceedings in the case were initiated; 2) determination of the procedural rights of representatives of the prosecution, including granting them the right to appeal a decision of a local court adopted following the results of consideration of a case on an administrative offense; 3) regulation of the procedural consequences of the failure of a representative of the prosecution to appear at a court hearing in cases where his participation is mandatory; 4) procedural regulation of the procedure for resolving the challenge of a judge, secretary of the court hearing, prosecutor, defense attorney, expert or translator; 5) the procedure for distributing procedural costs in cases of administrative offenses; 6) the legislative definition of the concept of abuse of procedural rights by participants in judicial proceedings and their representatives, as well as the regulation of the procedure and grounds for the application of procedural coercive measures by the court.

Key words: administrative responsibility, administrative offense, proceedings, proceedings in cases of administrative offenses, prosecution.

Постановка проблеми. Провадження у справах про адміністративні правопорушення врегульовано Кодексом України про адміністративні правопорушення (далі за текстом – КУпАП) [1]. Указаний Кодекс був прийнятий 07 грудня 1984 року та з того часу протягом більше ніж 40 років суттєвих змін, які б врегульовували провадження у справах про адміністративні правопорушення, не зазнавав. Реалії сьогодення вимагають внесення законодавчих змін до КУпАП, в тому числі й щодо вдосконалення процедурних питань судового розгляду у справах про адміністративні правопорушення.

Необхідно відзначити, що нормами КУпАП чітко не врегульовано й участь сторони обвинувачення у цих провадженнях. Так, визначено, що прокурор приймає участь у справах про адміністративні правопорушення в таких випадках: (1) при здійсненні нагляду за додержанням законів при застосуванні заходів примусового характеру, пов'язаних з обмеженням особистої свободи про-

мадян (частина 5 статті 7 КУпАП); (2) при провадженні у справах про адміністративні правопорушення, передбачені статтями 172⁴–172⁹, 172⁹⁻² КУпАП, які є адміністративними правопорушення, пов'язаними з корупцією (частина 2 статті 250 КУпАП). Водночас варто звернути увагу, що процесуально обмежені повноваження прокурора й на оскарження постанови по справі про адміністративне правопорушення (частина 1 статті 287 КУпАП).

Європейським судом з прав людини неодноразово приймалися рішення у справах проти України, в яких було констатовано порушення статті 6 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод (право на справедливий суд), з огляду на відсутність сторони обвинувачення під час провадження у справах про адміністративні правопорушення щодо заявників.

На теперішній час постає нагальне питання щодо внесення законодавчих змін до КУпАП в частині забезпечення

участі під час судового розгляду сторони обвинувачення, якою може виступати прокурор та/або уповноважений представник органу, яким ініційовано провадження у справі про адміністративне правопорушення.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Питання участі сторони обвинувачення під час розгляду справ про адміністративні правопорушення у своїх працях досліджували такі науковці та правники, як С. Адамчук, О. Глібко, О. Грабчук, І. Сопілко, І. Кушнір, Ю. Тарасенко та ін.

Метою наукової статті є дослідження проблемних питань судового розгляду та забезпечення участі сторони обвинувачення у справах про адміністративні правопорушення з урахуванням практики Європейського суду з прав людини.

Виклад основного матеріалу. Останнім часом Європейським судом з прав людини (далі за текстом – ЄСПЛ) приймаються рішення у справах проти України, в яких констатовано порушення статті 6 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод (право на справедливий суд) при розгляді справ про адміністративні правопорушення. Підставами для прийняття таких рішень є: 1) відсутність сторони обвинувачення під час провадження щодо заявника; 2) власна ініціатива суду у збиранні та долученні до матеріалів справи доказів, які використовуються проти заявника для визнання особи винною. У досліджених рішеннях ЄСПЛ не тільки було встановлено порушення пункту 1 статті 6 Конвенції щодо заявників, а й були задоволені вимоги заявників щодо справедливої сатисфакції.

Необхідно відзначити, що основними керівними справами, в яких ЄСПЛ встановлено порушення вимоги неупередженості згідно з пунктом 1 статті 6 Конвенції у зв'язку з відсутністю сторони обвинувачення на провадженні, є рішення у справі «Карелін проти Росії» від 20.09.2016 р. (заява № 926/08) [2] та рішення у справі «Михайлова проти України» від 06.03.2018 р. (заява № 10644/08) [3]. У пункті 64 рішення у справі «Михайлова проти України» ЄСПЛ встановлено, що суд, який розглядав справу, не мав іншого вибору, окрім як взяти на себе функцію пред'явлення та, що є більш важливим, нести тягар підтримки обвинувачення під час усного розгляду справи. Суд не переконаний у тому, що були наявні достатні гарантії, здатні усунути обґрунтовані сумніви щодо негативного впливу такого процесу на безсторонність суду.

У рішенні ЄСПЛ у справі «Бантиш та інші проти України» від 06.10.2022 р. (заява №13063/18) [4] також було встановлено порушення пункту 1 статті 6 Конвенції у зв'язку з безсторонністю суду з огляду на відсутність сторони обвинувачення під час провадження у справі про адміністративне правопорушення.

Необхідно відзначити, що постановою Великої Палати Верховного Суду (далі – ВП ВС) від 30.08.2023 р. у справі № 208/712/19 (провадження № 13-47зв022) [5] було переглянуто постанови місцевого та апеляційного суду з підстави встановлення міжнародною судовою установою порушення Україною міжнародних зобов'язань у справі «Бантиш та інші проти України». Так, в пункті 30 постанови Велика Палата зазначила, що уповноважений орган Національної поліції на стадії досудового оформлення матеріалів про адміністративне правопорушення фактично виконував функцію обвинувачення та разом із протоколом скерував до суду одержані ним письмові докази. Як правоохоронний орган, що на етапі досудового провадження виконував функцію сторони обвинувачення, так і сторона захисту обґрунтовували свої позиції виключно у письмових документах, поданих до суду в обсязі, який кожна сторона вважала необхідним та достатнім, і перед судом обидві були в однаковому становищі.

У пункті 34 постанови ВП ВС від 03.08.2023 р. встановлено, що у справі щодо заявника суд не вчиняв жодних

процесуальних дій, ініціювання чи здійснення яких у змагальній судовій процедурі належало б до повноважень сторони обвинувачення. В основу винесеної постанови суд поклав лише письмові матеріали, надані уповноваженим правоохоронним органом (протокол про адміністративне правопорушення, рапорт поліцейського, пояснення свідків) та особою, яка притягалася до адміністративної відповідальності. У пункті 41 цієї постанови ВП ВС зазначила, що під час провадження у справі про адміністративне правопорушення ні сторона обвинувачення, ні сторона захисту не були присутніми, а суд розглянув справу за письмовими матеріалами, які надали сторони. З огляду на це зазначено, що рішення ЄСПЛ щодо заявника не спонукає до висновку про те, що допущене державою порушення Конвенції у цій конкретній ситуації поставило під серйозний сумнів результат оскарженого провадження на національному рівні.

Постановою Великої Палати Верховного Суду від 30.08.2023 р. у справі № 208/712/19 було відмовлено у задоволенні заяви захисника про перегляд постанов місцевого та апеляційного суду з підстави встановлення міжнародною судовою установою, юрисдикція якої визнана Україною, порушення Україною міжнародних зобов'язань при вирішенні даної справи.

У іншому рішенні у справі «Глуценко та Пустовий проти України» від 02.03.2023 р. (заяви № 68073/17 та № 72743/17) [6] ЄСПЛ вчергове було встановлено порушення пункту 1 статті 6 Конвенції у зв'язку з небезсторонністю суду з огляду на відсутність сторони обвинувачення під час провадження у справі про адміністративне правопорушення.

Цікавим також є рішення ЄСПЛ у справі «Фігурка проти України» від 16.11.2023 р. (заява № 28232/22) [7], яке набуло статусу остаточного 08.04.2024 р. У поданій до Європейського Суду заяві заявник скаржився на те, що відсутність сторони обвинувачення у провадженні в апеляційному суді означала, що цей суд не міг вважатися безстороннім, що є порушенням пункту 1 статті 6 Конвенції. Відтак, у пунктах 35-42 рішення у справі «Фігурка проти України» ЄСПЛ встановив, що немає жодних підстав вважати, що існувала проблема з неупередженістю апеляційного суду за суб'єктивним критерієм, як то прояви ворожості, особиста поведінка чи використання мови, що вказує на упереджену думку щодо справи. Щодо об'єктивного критерію, відсутність сторони обвинувачення у провадженні справді може викликати питання в цьому відношенні та спричинити труднощі у здійсненні прав відповідача. У цій справі ніщо в аргументах заявника або в матеріалах справи не вказує на те, що відсутність прокурора на слуханні в апеляційному суді могла б викликати обґрунтовані сумніви щодо об'єктивної неупередженості цього суду або іншим чином вплинути на справедливості провадження. Зокрема, немає жодних ознак того, що сам апеляційний суд, за відсутності сторони обвинувачення, вжив заходів, які можна було б тлумачити як взяття на себе ролі сторони обвинувачення, таких як, наприклад, зміна сукупності доказів на шкоду заявнику, представлення нових викривальних доказів за власною ініціативою або вилучення певних доказів, поданих обвинуваченням. У висновок ЄСПЛ зазначив, що у цій справі заявник не вказав на жодні конкретні обставини, які могли б змусити Суд сумніватися в неупередженості апеляційного суду. Таким чином, заявник не зміг продемонструвати наявності будь-яких об'єктивно обґрунтованих сумнівів щодо неупередженості цього суду, у зв'язку з чим порушення пункту 1 статті 6 Конвенції констатовано не було.

Таким чином, можна зробити висновок, що за практикою ЄСПЛ відсутність сторони обвинувачення під час провадження у справі про адміністративне правопорушення за ч. 1 ст. 130 КУпАП автоматично не призводить до порушення статті 6 Конвенції, за умови дотримання

об'єктивного та суб'єктивного критеріїв безсторонності суду під час судового розгляду.

Необхідно акцентувати увагу й на рішення ЄСПЛ у справі «Гайдашевський проти України» від 06.02.2025 р. (заява № 11553/21) [8], яке набуло статусу остаточного 06.05.2025 р., в якому Суд встановив порушення пункту 1 статті 6 Конвенції. Так, в пунктах 30–35 цього рішення ЄСПЛ зазначив, що у цій справі апеляційний суд, до компетенції якого належав розгляд як питань права, так і фактів, проводив засідання, але не викликав ані прокурора, ані працівника поліції, який склав протокол про адміністративне правопорушення. Внаслідок чого жодна зі сторін не підтримала позицію обвинувачення щодо заявника під час засідання. Попри це, і хоча заявник стверджував про свою невинуватість у засіданні, апеляційний суд залишив постанову про визнання заявника винним без змін.

ЄСПЛ встановив, що апеляційний суд за власною ініціативою відшукав ключові докази, які шкодили позиції обвинуваченого, і використав їх у своїй постанові для спростування наведених стороною захисту аргументів. Жоден інший учасник адміністративного провадження не був присутній, щоб просити суд провести таку перевірку чи зібрати докази.

Відшукавши такі докази за власною ініціативою та згодом визнавши заявника винним на підставі отриманих у такий спосіб доказів, апеляційний суд створив враження плутанини між ролями прокурора та судді, а тому дав підстави для законних сумнівів щодо безсторонності суду за результатами об'єктивної перевірки.

Таким чином, у цій справі, на відміну від згаданого рішення у справі «Фігурка проти України», заявник вказав на конкретні обставини, окрім фізичної відсутності представника сторони обвинувачення у засіданні, які явно ставили під сумнів безсторонність національного суду, який розглядав його справу. Отже, було констатовано порушення пункт 1 статті 6 Конвенції.

З аналізу вищевказаних рішень ЄСПЛ можна дійти цілком обґрунтованого висновку, що відсутність сторони обвинувачення у справах про адміністративні правопорушення загалом негативно впливає на справедливість судового розгляду, ставить під сумнів безсторонність та неупередженість національних судів, що може свідчити про порушення права на справедливий суд, яке регламентовано пунктом 1 статті 6 Конвенції.

Цілком слушно у своїй науковій статті зазначає Глібо О. В. про те, що нашої державі варто було скористатися вже напрацьованим досвідом інших країн, і, нарешті, запровадити змагальний судовий розгляд справ про адміністративні делікти з чітким розмежуванням функцій захисту, обвинувачення та вирішення справи, а також запровадити інші основні принципи, насамперед принцип рівності учасників процесу при розгляді справ про адміністративні правопорушення [9].

Необхідно відзначити, що на виконання рішення ЄСПЛ у справі «Бантіш та інші проти України» у Верховній Раді України було зареєстровано законопроект №10002-1 від 22.09.2023 р. [10], в якому пропонується законодавчо закріпити інститут адміністративно-деліктного обвинувачення в окремих категоріях справ про адміністративні правопорушення та внести зміни щодо процесуального порядку провадження у справах про адміністративні правопорушення, зокрема: (1) щодо участі прокурора під час провадження в справах про адміністративні правопорушення, процесуальних прав при розгляді справи, а також можливість оскарження прокурором постанови суду у справі про адміністративне правопорушення (зміни до статті 250 Кодексу); (2) щодо участі при розгляді справи уповноваженої посадової особи, яка склала протокол про адміністративне правопорушення, іншого представника органу від імені якого було складено

протокол, процесуальних прав такої особи, а також можливість оскарження постанови суду (пропонується прийняття нової статті 268-1 Кодексу); (3) пропонується доповнити Кодекс статтею 278-1, що передбачатиме вичерпні підстави, строки та процесуальний порядок повернення судом протоколу про адміністративне правопорушення для належного оформлення, а також запроваджується апеляційне оскарження такої постанови суду; (4) пропонується внести зміни до статті 279 КУпАП про те, що під час розгляду окремих категорій справ про адміністративні правопорушення, за які відповідно до цього Кодексу можуть бути накладені адміністративні стягнення у виді платного вилучення, конфіскації, позбавлення спеціального права, адміністративного арешту або арешту з утриманням на гауптвахті участь уповноваженої посадової особи, яка склала протокол про адміністративне правопорушення або іншого представника органу від імені якого було складено протокол є обов'язковою.

Законодавчі зміни, внесення яких пропонується законопроектом № 10002-1 від 22.09.2023 р., є досить прогресивними та відповідають реаліям часу. Запровадження цих змін цілком позитивно впливатиме на всебічність, об'єктивність та повноту з'ясуванням судом обставин справи, забезпечення принципу змагальності під час судового розгляду справ про адміністративні правопорушення.

Разом із цим, законопроектом №10002-1 не регламентовано процесуальні наслідки неявки у судові засідання уповноваженої посадової особи, яка склала протокол про адміністративне правопорушення або іншого представника органу від імені якого було складено протокол, у випадках, коли її участь є обов'язковою.

З огляду на це в запропонованих змінах на законодавчому рівні необхідно визначити процесуальні наслідки неявки у судові засідання таких осіб.

Наприклад, цілком обґрунтовано може бути пропозиція законодавчих змін до статті 247 КУпАП про те, що повторне неприбуття у судові засідання уповноваженої посадової особи, яка склала протокол про адміністративне правопорушення або іншого представника органу від імені якого було складено протокол, у справах про адміністративні правопорушення, де їх участь є обов'язковою, за умови належного повідомлення про дату, час та місце судового розгляду, без поважних причин або без повідомлення про причини неприбуття, є підставою для закриття провадження у справі про адміністративне правопорушення. Одночасно з прийняттям такого рішення суд ініціює перед керівником органу, від імені якого було складено протокол про адміністративне правопорушення, провадження щодо притягнення уповноваженої посадової особи або представника такого органу до передбаченої законом відповідальності.

Крім цього, чинні норми КУпАП не регламентують ряд процесуальних питань провадження у справах про адміністративні правопорушення.

Так, КУпАП не визначає порядок вирішення відводу судді, секретаря судового засідання, прокурора, захисника, експерта чи перекладача, а також процесуальні строки розгляду заявленого відводу. У цьому випадку при надходженні заяви про відвід/самовідвід суди застосовують аналогію за нормами КПК України як найбільш близької галузі права. З огляду на це, заявлений відвід судді розглядається іншим суддею цього ж суду, а відводи іншим учасникам судового розгляду – суддею, який розглядає справу. Однак, це питання має бути вирішене шляхом прийняття відповідних законодавчих змін.

Також КУпАП не регламентує розподіл процесуальних витрат у справах про адміністративне правопорушення, зокрема процесуальних витрат на залучення експерта, які понесені за рахунок держави. Суду при розгляді адміністративних справ досить часто приймають рішення про стягнення з особи, яка притягається до адміністратив-

ної відповідальності, на користь держави процесуальних витрат за проведення судових експертиз. Як приклад таких судових рішень можна навести: постанову судді Дніпровського апеляційного суду від 15.04.2025 р. у справі № 204/16721/23 (провадження № 33/803/1131/25) [11]; постанову судді Київського апеляційного суду від 16.06.2025 р. у справі № 756/10026/24 (провадження № 33/824/242/2025) [12].

В інших же випадках апеляційні суди приймали рішення про неможливість стягнення таких витрат з особи, яка притягається до адміністративної відповідальності, наприклад: постанова судді Харківського апеляційного суду від 05.05.2021 р. у справі № 636/2269/20 (провадження № 33/818/725/21) [13]; постанова судді Вінницького апеляційного суду від 17.03.2025 р. у справі № 132/3368/24 (провадження 33/801/270/2025) [14].

Отже, на рівні апеляційних судів існує різна практика щодо можливості чи неможливості стягнення з особи, яка притягається до адміністративної відповідальності, таких процесуальних витрат на користь держави.

Процесуальне врегулювання цього питання потребує відповідних законодавчих змін, які будуть визначати порядок розподілу процесуальних витрат у справах про адміністративні правопорушення.

Нормами КУпАП не регламентовано й таке поняття як зловживання процесуальними правами, не визначено перелік конкретних обставин, які можуть бути розцінені судом як таке зловживання, а також підстави і порядок застосування судом заходів процесуального примусу.

На законодавчому рівні доцільним є запровадження таких заходів процесуального примусу як: 1) поперед-

ження; 2) видалення особи із залу судового засідання; 3) тимчасове вилучення доказів для дослідження судом за клопотанням сторін судового провадження; 4) привід особи, яка притягається до адміністративної відповідальності, та привід свідка; 5) накладення штрафу.

З огляду на викладене можна дійти висновку, що норми Кодексу України про адміністративні правопорушення потребують суттєвих законодавчих змін щодо удосконалення процесуального порядку розгляду справ про адміністративні правопорушення.

Висновки. Підсумовуючи зазначене вище, варто ще раз акцентувати увагу на декількох твердженнях: по-перше, постає нагальне питання щодо внесення змін до КУпАП в частині забезпечення участі під час судового розгляду сторони обвинувачення, якою може виступати прокурор та уповноважена посадова особа, яка склала протокол про адміністративне правопорушення або інший представник органу від імені якого було складено протокол; по-друге, законодавче визначення процесуальних прав та обов'язків таких осіб під час судового провадження, в тому числі права на апеляційне оскарження постанови місцевого суду за результатами розгляду справи про адміністративне правопорушення; по-третє, регламентація процесуальних наслідків неявки у судові засідання таких осіб, у випадках, коли їх участь є обов'язковою; по-четверте, нормативне врегулювання підстав та порядку розгляду відводів у справах про адміністративні правопорушення, розподілу процесуальних витрат у справах про адміністративне правопорушення, а також підстав і порядку застосування судом заходів процесуального примусу за зловживання процесуальними правами.

ЛІТЕРАТУРА

1. Кодекс України про адміністративні правопорушення: Закон України від 07.12.1984 р. № 8073-X. *Відомості Верховної Ради України* (ВВР). 1984. Додаток до № 51. Ст. 1122.
2. Рішення ЄСПЛ у справі «Карелін проти Росії» від 20.09.2016 (заява № 926/08). URL: [https://hudoc.echr.coe.int/eng#{%22itemid%22:\[%22001-166737%22\]}](https://hudoc.echr.coe.int/eng#{%22itemid%22:[%22001-166737%22]}).
3. Рішення ЄСПЛ «Михайлова проти України» від 06.03.2018 (заява № 10644/08). URL: [https://hudoc.echr.coe.int/eng#{%22itemid%22:\[%22001-191992%22\]}](https://hudoc.echr.coe.int/eng#{%22itemid%22:[%22001-191992%22]}).
4. Рішення ЄСПЛ у справі «Бантиш та інші проти України» від 06.10.2022 (заява № 13063/18). URL: [https://hudoc.echr.coe.int/eng#{%22itemid%22:\[%22001-221390%22\]}](https://hudoc.echr.coe.int/eng#{%22itemid%22:[%22001-221390%22]}).
5. Постанова Великої Палати Верховного Суду від 30.08.2023 у справі № 208/712/19 (провадження № 13-47зв022). URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/113247461>.
6. Рішення ЄСПЛ у справі «Глущенко та Пустовий проти України» від 02.03.2023 (заяви № 68073/17 та № 72743/17). URL: [https://hudoc.echr.coe.int/eng#{%22itemid%22:\[%22001-224245%22\]}](https://hudoc.echr.coe.int/eng#{%22itemid%22:[%22001-224245%22]}).
7. Рішення ЄСПЛ у справі «Фігурка проти України» від 16.11.2023 (заява № 28232/22). URL: [https://hudoc.echr.coe.int/eng#{%22appid%22:\[%2228232/22%22\],%22itemid%22:\[%22001-228845%22\]}](https://hudoc.echr.coe.int/eng#{%22appid%22:[%2228232/22%22],%22itemid%22:[%22001-228845%22]}).
8. Рішення ЄСПЛ у справі «Гайдашевський проти України» від 06.02.2025 (заява №11553/21). URL: [https://hudoc.echr.coe.int/eng#{%22itemid%22:\[%22001-243969%22\]}](https://hudoc.echr.coe.int/eng#{%22itemid%22:[%22001-243969%22]}).
9. Глібо О. В. До питання про принципи судового провадження у справах про адміністративні правопорушення. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету*. 2015. Вип. 18. Т. 1. С. 139–142. URL: https://vestnik-pravo.mgu.od.ua/archive/juspradenc18/part_1/36.pdf.
10. Законопроект №10002-1 від 22.09.2023. Офіційний портал Верховної Ради України. URL: <https://itd.rada.gov.ua/billInfo/Bills/Card/42830>.
11. Постанова судді Дніпровського апеляційного суду від 15.04.2025 у справі № 204/16721/23 (провадження № 33/803/1131/25). URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/126752784>.
12. Постанова судді Київського апеляційного суду від 16.06.2025 у справі № 756/10026/24 (провадження № 33/824/242/2025). URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/128257737>.
13. Постанова судді Харківського апеляційного суду від 05.05.2021 у справі № 636/2269/20 (провадження № 33/818/725/21). URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/96865729>.
14. Постанова судді Вінницького апеляційного суду від 17.03.2025 р. у справі № 132/3368/24 (провадження 33/801/270/2025). URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/125898341>.

Дата першого надходження рукопису до видання: 16.09.2025

Дата прийнятого до друку рукопису після рецензування: 20.10.2025

Дата публікації: 29.10.2025